

ملکا استعاره از خدا و مصراع اول و دوم تلمیح دارد.

سنایی غزنوی: شاعر و عارف ایرانی قرن ۶ است. در آغاز شاعری مداح بود؛ ولی تغییر حال داد و به عرفان روی آورد. از آثار او می‌توان به "حدیقه الحقیقه"، "سیرالعباد الی المعاد" و "کارنامه بلخ" اشاره کرد.

قالب شعری بنام خداوند جان و خرد، **مثنوی** است که شاعر آن فردوسی است. وی در روستای باژ، واقع در منطقه توس خراسان بدنیا آمد.

ستایش : به نام خداوند جان و خرد

بیت ۱ : مراعات نظیر : اندیشه و خرد

بیت ۲ : واج آرایی : "خ" و "ن"

بیت ۳ : مراعات نظیر : کیوان(زحل)، سپهر، ماه، ناهید و مهر

بیت ۵ : راه نیافتن اندیشه **کنایه** از درک نکردن اندیشه و خرد

بیت ۶ : جناس: هست و بست - میان بندگی بستن **کنایه** از آماده بندگی شدن

بیت ۷ : تضاد : برنا و پیر

سعدی: شاعر و نویسنده بزرگ قرن ۷ است. در سال ۶۵۵ بوستان را به نظم درآورد و در سال بعد گلستان را تألیف کرد.

درس اول: آفرینش همه تنبیه خداوند دل است

بیت ۱ : تضاد: لیل و نهار / جناس: بهار و نهار

بیت ۲ : واج آرایی "د" / جناس: که و به

بیت ۳ : مراعات نظیر: در و دیوار / اضافه تشبیهی : دیوار وجود

بیت ۴ : مراعات نظیر: کوه و دریا و درختان/ در تسبیح بودن کوه و دریا و درختان: تشخیص/ تلمیح

بیت ۵ : جناس: سر و سحر/ اضافه تشبیهی: خواب جهالت/ مراعات نظیر: خواب، سحر، خفته/ سر از خواب برداشتن
کنایه از آگاهی و بیداری

بیت ۶ : بنفشه دراین بیت نماد غفلت و سرافکنندگی/ تضاد: خواب و بیدار/ تشخیص: بیدار بودن نرگس/ مراعات
نظیر : بنفشه و نرگس/ تشبیه: چو بنفشه/ جناس: در و بر

بیت ۷ : تضاد: گل و خار

بیت ۸ : مراعات نظیر: عنب و انار/ تشخیص: حیران شدن عقل و عاجز بودن فهم

بیت ۹ : تضاد: لیل و نهار/ مراعات نظیر: ماه و خورشید / تلمیح

بیت ۱۰ : تضاد: یک و هزار

بیت ۱۱ : مراعات نظیر: نعمت، شکر، انعام و شکرگزار/ ز عدد بیرون بودن کنایه از بشمار بودن

بیت ۱۲ : به منزل نرسد کنایه از به نتیجه و هدف نرسیدن/ اضافه تشبیهی: گوی سعادت

اسرار التّوحید: کتابی است در احوال شیخ ابوسعید ابی الخیر که محمد بن منور آن را در قرن ۶ نگاشته است.